

La reforma de l'ensenyament de la geografia: les perspectives i l'aplicació pràctica

Rosa ASCON i BORRÀS
Pilar COMES i SOLÉ

La reforma de l'ensenyament és un fet, al nostre país. Els dies 4 a 6 d'abril de 1989, pocs dies abans que sortís el Llibre Blanc de la Reforma elaborat pel Ministeri d'Educació del govern central, la Societat Catalana de Geografia va creure oportú oferir als educadors i a totes les persones interessades pel tema, un curset que, com a punt de partença, encetés una discussió i una reflexió sobre quin ha de ser el paper de la geografia a l'ensenyament secundari del futur.

El curset es va vertebrar al voltant de tres aspectes:

- La necessària actualització dels continguts i de l'enfocament epistemològic dels actuals programes de geografia.
- La definició dels valors i de les actituds que la geografia pot fomentar en els alumnes.
- El canvi metodològic que cal introduir en la didàctica de la geografia a partir de les bases constructivistes de l'aprenentatge, de les noves necessitats socials i dels interessos dels alumnes.

Aquests aspectes es van concretar en un exemple precís: l'eix temàtic sobre l'estudi de la població i el món del treball.

Una de les sessions es dedicà a reflexionar més detingudament sobre la Reforma, les seves limitacions i les seves aportacions. A partir d'una experiència concreta desenvolupada durant el curs 1988-89, en el marc de l'assignatura de Didàctica de la Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, es tractaren les orientacions pedagògiques de la reforma, la necessitat de desenvolupar un aprenentatge significatiu, a partir dels pre-conceptes dels alumnes, i la necessitat de fer un diagnòstic previ. No s'ha de perdre de vista que és l'alumne qui ha d'aprendre i que aprendre vol dir quelcom més que memorit-

zar mecànicament alguns coneixements. S'ha d'avaluar, també, l'aprenentatge realitzat en el camp dels procediments i actituds.

En l'altra sessió, es revisaren els continguts referents a l'estudi de la població activa i el món del treball. Es va constatar la necessitat d'incorporar nous conceptes i temes derivats de la nova divisió del treball arran de la crisi econòmica dels anys setanta. L'economia informal, l'augment de l'atur, la generalització del treball temporer o a temps parcial, la modificació de la relació treball/ temps lliure i el paper del treball domèstic són temes que no es poden obviar i que cal incorporar als nous programes. El dinamisme actual de la població i del treball precisa d'uns esquemes menys rígids d'interpretació.

No es tracta d'anar afegint cada vegada més continguts als programes actuals, sinó de fer-ne una revisió seriosa i detinguda i d'adequar-los a les exigències socials actuals.

L'assistència reduïda d'educadors al curset no va ser cap obstacle a l'hora de fer-ne unes conclusions. Aquestes van ser plantejades pels mateixos assistents, els quals després de totes les discussions i intercanvis o opinions, expressaren la necessitat de preparar des de la Societat Catalana de Geografia una trobada de tots els interessats i implicats en el tema per poder preparar un debat en profunditat per tal de seguir l'evolució de la Reforma Educativa i de plantejar possibles aportacions davant l'Administració, en el marc del debat general que tindrà lloc durant el proper curs 1989-90.